

دستگاه‌های موسیقی ایران
حُسن علی‌پزاده

(۰۹)

The Dastgāhs of Persian Music

Hossein Alizadeh

Dastgāh-e Homāyūn (09)

دستگاه‌های موسیقی ایران حسین علیزاده

چاپ اول: ۱۴۰۳
تعداد: ۱۵۰۰ جلد
چاپ و صحافی: سکو پلتفرم
پخش: نشر و بخش جوان
ناشر: انتشارات اندیشه‌ی کارمان
info@kaarmaan.pub
تهران، پاسداران، کوهستان دوم، پلاک ۶
۰۲۱۷۴۵۳۹۰۰۰
www.kaarmaan.pub

دارای مجوز انتشار ۸۲۴۹۵۴-۸۸۸۱۵-۹ از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و شماره ثبت ۹۵۵۵۸۶۳ از کتابخانه ملی ایران
شابم: ۸-۸-۹۰۱۴۷۰۰-۹۷۹۰۰

کلیه حقوق معنوی و مادی این اثر برای مؤلف و انتشارات اندیشه‌ی کارمان محفوظ است و استفاده از تمام یا بخشی از اثر به هر شکل و قالب منوط به کسب اجازه‌ی رسمی از ایشان است.

**انتشارات
کارمان**

خوانندگان و نوازندگان:
(به ترتیب سن)

حسین علیزاده (تار، سه‌تار)، بهروز همتی (تار)
علی بوستان (سه‌تار)، عماد حنیفه (تار)، محمد ذوالنوری (تار)
سیامک جهانگیری (نی)، سیاوش برهانی (تار)، رضا پرویززاده (کمانچه)
رادمان توکلی (تار)، فرهاد زالی (نی)، حمید قنبری (تمبک و سازهای کوبه‌ای)
پریچهر خواجه (قانون)، بهزاد میرزائی (تمبک و سازهای کوبه‌ای)
مریم ملا (تمبک و سازهای کوبه‌ای)، نیما نادری (تار)، آزاده امیری (تار)
زمان خیری (نی)، مجتبی عسگری (آواز)، بهاره فیاضی (تار)
پوریا اخواص (آواز، قیچک آلتو)، میثاق مهرپور (عود)، مهدی امامی (آواز)
پویان گرامی (تمبک و سازهای کوبه‌ای)، محدثه گلچین عارفی (تمبک)
محمد انشائی (کمانچه، قیچک بم)، وحید تاج (آواز)، نهمینه شهنساری (سه‌تار)
هوشمند عبادی (نی)، صبا علیزاده (کمانچه)، نسترن هاشمی (سنتور)
سحر ابراهیم (قانون)، امیر اثنی‌عشری (آواز)، اشکان کمانگری (آواز)
محمد عشقی (سنتور)، پارسا حسن‌دخت (آواز)
نازنین پدرثانی (تمبک و سازهای کوبه‌ای)، پریسا پولادیان (تار، ریاب، بم‌تار)
المیرا مردانه (کمانچه)، نازنین غنی‌زاده (کمانچه)
ستاره احمدی (سه‌تار)، سعید جهانی (کمانچه، کمانچه آلتو)
رامتین نظری‌جو (سنتور، سنتور بم)، نیما فردآزاد (سه‌تار، شورانگیز)

مؤلف و آهنگساز: حسین علیزاده
سراینده‌ی اشعار و مشاور ادبی: سیروس جمالی
نت نگار رایانه‌ای، بازنگری نوشتاری و اجرایی: پریسا پولادیان
خوشنویس: محمد انشائی

ترجمه‌ی انگلیسی: عبدالمحمد موحد
ویراستار انگلیسی: استیون بلام
ویراستار فارسی: محمد شریفی
سرپرست و ناظر ادبی کارمان: سحر سخائی

طراحی گرافیک: استودیوکارگاه
مدیر طراحی: پیمان پورحسین
طراح: سانا سلطانی
دستیار طراح: فریناز عالم
اسکن: کارگاه تصویر تهران (نیما علیزاده)

مدیریت و برنامه‌ریزی گروه‌های موسیقی و نظارت کیفی ضبط:
علی بوستان
مدیر صدابرداری و میکس و مسترینگ: حامی حقیقی
استودیو ضبط: شهر صدای پارسیان (با مدیریت آیدا الفت)

مستندنگار: وحید حسینی همدان
تصویربردار: آبان فاضل، وحید حسینی همدان
عکاس: سینا شیر
تدوین: محدثه گلچین عارفی
تولید محتوای تصویری بخش تبلیغات:
سیاوش حسین‌زاده، امیرحسین ادیسی

برنامه‌ریز: گروه مشاوره‌ی کسب و کار اتود
مشاور برنامه‌ریزی: محمد مهمانچی
مشاور حقوقی و امور قراردادها: علیرضا شجاع
سید محمدحسن خلخال

مدیر طرح فاز اول: آذین نفرحقیقی
مدیر طرح فاز دوم: هاله هاشمی

با سپاس از:

علی افشار، آریا اشراقی، امیر تقوی، بابک خضرائی
آزاده رحیمی، علی شکرریز، مهرک علی صابونچی، مریم صفرزاده
محمد فاضلی، رضا فرهادی (استودیو کرگدن)، زهرا فرهنگ‌نیا
نیوشا مزیدآبادی، مانوش منوچهری، فریده ناصری، رامتین ناهید

مرکز موسیقی تهنوع شیراز

فهرست Contents

Publisher's Preface [Kaarmaan House]	(07•06)	مقدمه‌ی ناشر [خانه‌ی کار و دیدار کارمان]
Notes on the poems [Sirous Jamali]	(10•08)	سخنی پیرامون اشعار [سیروس جمالی]
Introduction [Hossein Alizadeh]	(15•12)	مقدمه‌ی مؤلف [حسین علیزاده]
Transliteration and Transcription Guide	(18)	راهنمای آوانگاری
Translator's Note [Abdolmohammd Movahhed]	(19)	یادداشت مترجم [عبدالمحمد موحد]
Signs	(20)	علائم و نشانه‌ها
Poems	(24)	اشعار
Pīšdarāmad	(32)	پیش‌درآمد
Darāmad	(36)	درآمد
Čahārmezrāb	(40)	چهارمضرب
Čakāvāk	(44)	چکاوک
Zarbi-ye Čakāvāk	(48)	ضربی چکاوک
Tarz	(50)	طرز
Zarbi-ye Tarz	(52)	ضربی طرز
Bidād	(54)	بیداد
Reng-e Bidād	(58)	رنگ بیداد
Ney Dāvud	(60)	نی‌داوود
Suz-o Godāz	(64)	سوز و گداز
Leyli-yo Majnun	(68)	لیلی و مجنون
Tasnīf-e "Obur-e Māh"	(72)	تصنیف «عبور ماه»
Nowruz-e Sabā	(76)	نوروز صبا
Nowruz-e 'Arab	(80)	نوروز عرب
Nowruz-e Xārā	(82)	نوروز خارا
Nafir	(86)	نفیر
Šuštārī	(88)	شوشتری
Zarbi-ye Šuštārī	(90)	ضربی شوشتری
Jāmedarān	(92)	جامه‌دران
Rāz-o Niyāz	(96)	راز و نیاز
Bayāt-e Rāje'	(98)	بیات راجع
Zarbi-ye Bayāt-e Rāje'	(102)	ضربی بیات راجع
'Ozzāl	(104)	عُزّال
Meygolī	(106)	میگلی
Čahārmezrāb-e Meygolī	(110)	چهارمضرب میگلی
Baxtiyārī	(112)	بختیاری
Čahārmezrāb-e Baxtiyārī	(116)	چهارمضرب بختیاری
Masnavī	(118)	مثنوی
Tasnīf-e "Mehr-e Xonyāgar"	(124)	تصنیف «مهر خنیاگر»
Reng	(128)	رنگ

- نت‌های کوچک به همراه خط اتصال:
اشاره به نت بالا (زیر) و پایین (بم)
- Small notes with a slur:
touching a higher or lower tone

• شیوهی نگارش
• Notation

• شیوهی اجرا
• Method of performance

• تکیه
• Tekye

- تکیه با علامت عرضی
• Tekye with an accidental

- تک پڑواک به پایین
• Lower mordent

- تک پڑواک به بالا
• Upper mordent

- تک پڑواک با علامت عرضی
• Mordent with an accidental

• شیوهی نگارش
• Notation

• شیوهی اجرا
• Method of performance

• پژواک
• Multiple mordent

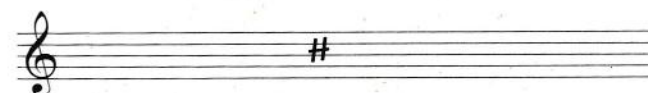
• پژواک با علامت عرضی
• Multiple mordent with an accidental

• تریل ربع پرده‌ای
• Quarter-tone trill

• خراش
• Arpeggio

• بیش‌سری: این علامت نشان‌دهنده‌ی سری با فرکانس بیشتر است.

• *Bīš Sorī*: Indicates a tone with a slightly higher frequency than that of a *sorī* tone. A *sorī* sign raises a whole note by a quarter tone.

• بیش کُرُن : این علامت نشان دهنده‌ی کُرُن با فرکانس بیشتر است.

- *Bīš koron*: Indicates a tone with a slightly higher frequency than that of a *koron* tone. A *koron* sign lowers a whole note by a quarter tone.

• نفس

- Breath

• اجرای آواز

- Vocal

• اجرای ساز

- Instrumental

• جواب آواز

- Instrumental answer to vocal

• اجرای آواز و جواب آواز

- Vocal followed by instrumental answer

• رو به کند (کاف مَحَقَف کلمه‌ی کند)

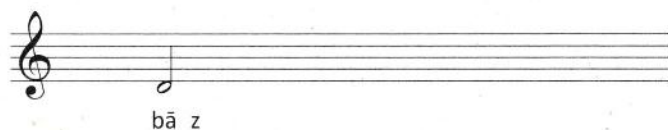
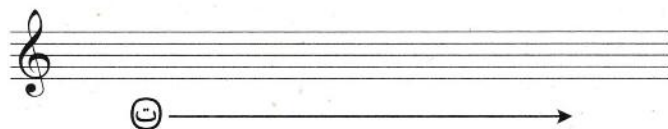
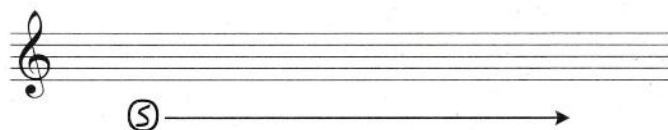
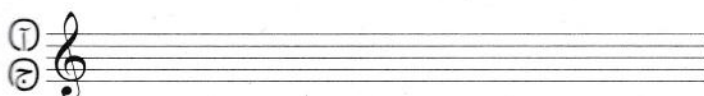
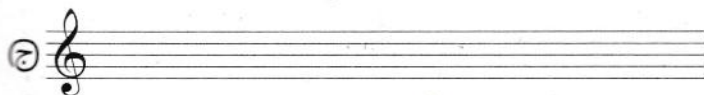
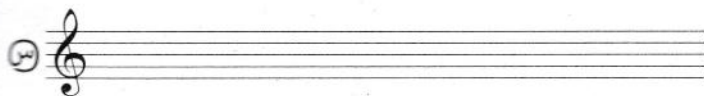
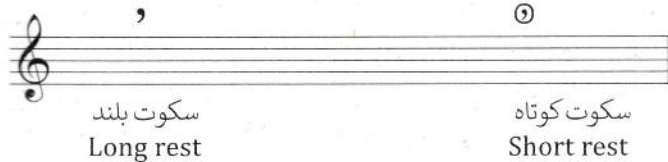
- Ritardando

• رو به تند (ت مَحَقَف کلمه‌ی تند)

- Accelerando

• ادای حرف آخر کلمه در انتهای کشش نت

- Pronouncing the last sound of a word at the end of the tone duration

تصنیف "عمورِ ماه"

حیران در شکوه رفت

اقادِم بر راهِ جُست و جُ

چون تصویر بی نفسِ تری

در آئینه‌های روبرو

فریادی نهفته در نفس

بمی‌ناشنیده در غزل

بغضِ لاله‌لای‌آرده‌ها

اِسک در میان گفتگو

برنگِ دُرنگِ کوه‌ها

می‌پایم عبورِ ماه را

تابانی انقباضِ کعبا

برجامانده جای پای

